

● NÕUAVAD PALKA

Läänemaal streikis paarsada õpetajat

Lubatud palga nõudmiseks katkestas teisipäeval tunniks ajaks töö üle poole maakonna koolmeistritest, poolteist päeva hiljem kinnitas haridus- ja teadusminister Kristina Kallas, et palgatõus tuleb.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Haapsalu põhikool kihas teisi-päeva hommikul kella üheksa paiku nagu mesilaspesa. Esime-ne tund oli lõppenud. Koolmeist-riteta jäänud õpilased sagisid aat-riumis, kus kõige kõrgemalt tre-piastmelt pidas neil valvsalt sil-ma peal koolijuht Madis Sarik.

Streikijad kogunesid samal ajal õpetajate tuppa. Kes võttis niisama istet, kes hakkis kaetud lauale murulauku, kes kiirustas õnnitlema kolleegi, kellel oli sün-nipäev. Kolm õpetajat sättis end akna alla ritta ja otsis kotist väl-ja pooliku kudumistöö.

„Kes tahab, võib majast välja minna, see on isegi soovitatav, aga vaadake, et te ei unusta allkirja panna,” ütles Haapsalu põhikoo-li streigijuht ja ametiühingu usal-dusisik Margit Nerman.

Välkotsus streikida

Õpetajate tuppa ei oleks Lääne-maa suurima haridusasutuse streikijad korraga mahtunudki, sest töö katkestas poolsada ini-mest – tublisti üle poole. „Lap-sed, tundub, võtavad rahulikult. Õpetajad tulid väga kiiresti kaa-sa,” ütles Nerman.

Eesti haridustöötajate liidu välkotsus korraldada hoiatusst-reik polnud nädalatki vana. Strei-giga kiirustama sundisid koosta-tav riigieelarve ja palgaläbirääki-mised, mis jätkusid eile, ja hari-dus- ning teadusministri sõnad, et lubatud palgatõusule ei peaks koolmeistrid tuleval aastal loot-ma. Raha ei ole. Kui õpetajate pal-ka tõsta, siis tuleks kelleltki teis-elt raha ära võtta.

„Peaasi, et ikka õpetaja end süüdi tunneks,” kõlas ministri kohta Haapsalu põhikooli õpe-tajate toas mitmest suust.

„Tahaks lootat, et streigist on kasu, aga lootust ei ole, kui minist-ri sõnadele mõelda,” ütles Lääne-maa haridustöötajate liidu juht ja Oru kooli streigijuht Margit Kii-vit streigipäeva õhtul. Oru koolis

Haapsalu algkooli õpetajad lahkusid tunniks ajaks koolimajast Müüriääre kohvikusse.

2 X KAIRE REILJAN

Haapsalu põhikooli streigijuht Margit Nerman (vasakul) ja ametiühingu liige Mall Kahar.

katkestas protestiks töö 13 õpe-tajat 35st.

15 000 streikijat

Koolist tunniks ajaks Haapsalu Müüriääre kohvikusse lahkunud Haapsalu algkooli õpetajad rõo-mustasid, et üle-eestilise streigi-ga oli esialgsel andmetel liitnu-d 10 000 koolmeistrit. Streigi-päeva õhtul teatas haridustöötajate liit, et teisipäeval katkestas protestiks töö 15 000 haridustöötajat üle 400 õppeasutuses.

Läänemaal kahekordistus streigipäeval Haapsalu kutseha-riduskeskuse streikijate arv. Kui esmaspäevaks oli üle paarikümne õpetaja teatanud, et katkestavad töö, siis teisipäeval tegi seda 40 koolmeistrit.

„Väga hea üllatus,” ütles Haapsalu kutsehariduskesku-se streigijuht ja ametiühingu usaldusisik Liis Rüü. Ise veetis ta streigitunni jalutades. „Nau-tisin suvist ilma.”

Haapsalu algkooli 30 õpetajast streikisid teisipäeval pooled.

„Mille all tegelikult ägame, on töökoormus. Tööülesanded ei ole juba ammu palgaga proportsio-nis. Rõhutakse õpetajate missioo-nitunde,” ütles Haapsalu algkooli streigijuht ja ametiühingu usaldusisik Eveli Nappus. Õpetaja peaks töötama tunde lugemata varahommikust hilisõhtuni, sest ette nähtud 35tunnise töönädala sisse kõik ära ei mahu.

Algkooli õpetaja Marika Pra-gi sõnul kipuvad lastevanemad

Haapsalu streikijad jäävad palgata

Haapsalu linnavalitsus otsustas, et Haapsalu koolide õpe-tajad streigi-tunni eest palka ei saa. Lääne-Nigula ja Lääneran-na otsustasid töötasu säilitada.

Abilinnapea Andres Kampman-ni (pildil) sõnul oli see koolijuhtide soov. „Mis saab linnavalitsusel sel-le vastu olla,” märkis ta.

Raha jääb abilinnapea sõ-nul koolide eelarvesse, ära se-da keegi ei võta, aga kulub see asendustundide tasustamiseks. Streikivad õpetajad tööd ei tee, nii et ära tegema peab selle kee-gi teine.

„Kui keegi teeb lisatööd, siis tu-leb selle eest ju maksta,” märkis Kampmann.

Kuigi streikijatele ei peagi pal-ka maksta, otsustasid Lääne-Nigula vald ja Lääneranna vald seda teha. Lääneranna abival-lanem Henrik Raave ütles, et töötasu säilitamisega avaldab vallavalitsus haridustöötajate-le toetust.

Haapsalu streikis sadakond õpetajat, kelle töötasu tunni aja eest kokku on 1300 eurot (veidi üle 13 euro õpetaja pealt).

Kaie Ilves

helistama ka õhtuti, kui tööaeg peaks olema ammu lõppenud.

Läänemaal jäid streigist kõrvale vaid Läänemaa ühisgümnaasium, Haapsalu Viigi kool, kus käivad raske liitpuudega lapsed, Taebla kool, kus ametiühingut ei ole, ja Vormsi kool.

Haapsalu põhikoolis streikis poolsada õpetajat, Haapsalu kutsehariduskeskuses 40 ja Ridala koolis 20 õpetajat. Mujal oli streikijaid vähem.

Lääneranna vallas streikis ainsana Koonga kool, kus tun-niks ajaks katkestasid töö kõik õpetajad.

Aulepa-Rehemäe ühendus oleks maakaablina 21 korda kallim

Eleringi tellitud Tallinna tehnika-ülikooli uuring näitab, et plaani-tava EstLink3 Lääne-Nigula vallas Aulepast Rehemäeni viivat osa ei ole mõistlik maakaablina rajada.

Põhivõrguettevõtte Elering tel-lis tehnikaülikoolilt uuringu, et võrrelda õhuliini ja maakaabli kasutamise otstarbekust Aulepa ja Rehemäe lõigul, Eesti-Läti nel-janda elektrihüvõtte Saaremaal Mägi-Kurdl ja Kotlandi vahele jää-val osal ning Tallinna ringlinil. Eks-perthinnangu järeldus on, et kõik kolm ühendust on soovitatav raja-da maakaabli asemel õhuliinina.

Uuringu kohaselt on 40kilo-meetrise Aulepa-Rehemäe 330 kV õhuliini maksumuseks planeeritud 13 miljonit eurot. Vedades selle asemel aga vahelduvpinge maakaabelliini, tuleks arvestada kulutustega, mis jäävad suurus-järku 270 miljonit eurot.

„Kui 110 kV õhu- ja kaabelliini rajamise hinnaerinevused kipu-vad jääma kahe- kuni neljakord-seks, siis 330 kV õhu- ja kaabel-liini rajamise hinnaerinevused võivad küündida 5–21kordseks. Kuna väiksemad hinnaerinevu-sed on üldjuhul toodud suhteli-

selt lühikeste, alla 10kilomeetris-te kaabelliinide korral, siis pike-mate ja mitmeahelaliste kaabel-liinide planeerimisel tuleb arves-tada pigem suurema hinnaeri-nevusega,” tõdetakse uuringus.

Uuringus seisab samuti, et seni mujal maailmas rajatud maakaab-litega võrreldes oleks juba 40kilo-meetrine ülikõrgepingega vahel-duvvoolu maakaabelliin äärmiselt pikk. Selle rajamise hinna prog-noosimisel võiks lähtuda pigem kõige kõrgemast ühikuhinnast – ehk et see tuleb umbes 21 kor-da kallim kui sama pikk õhuliin.

Ka Eesti-Läti neljanda elekt-riühenduse Lääneranna valda planeeritava osa puhul ei ole Eleringil kavas panna mais-maahüvõtte maa alla mujal kui lõigul rannikust Hanila ala-jaamani. Kuigi äsja valminud uuring ei käsitlenud konkreet-selt seda Lääneranda kavanda-tud ühendust, kehtivad uurin-gust tulenevad üldisemad järeldused ka seal.

Eleringi välisühenduste aren-dusjuht Priit Heinla ütles teisipä-va õhtul Lihulas peetud arutelul, et maakaabli kasutamine on pika

ühenduse puhul keeruline muu-delgi põhjustel.

„Maakaablil on rikete statistika mõttes rikked rohkem. Elektri-süsteemi tähtis omadus on ju see, et see oleks kogu aeg töökorras. Tõsi, maakaabli eelis on, et see on väiksema visuaalse mõjuga, ilmastikukindlus on sellel suu-rem ja selle kaitsevöönd on kit-sam,” rääkis Heinla.

Õhuliini remondiks kulub 10–20 korda vähem aega kui maakaabli remondiks ja selle kasutamisega on 60–80 aastat võrreldes maakaab-li 30–50 aastaga. Näiteks Rehe-

mäe-Aulepa õhuliini rikke eelda-tav parandamise aeg on uuringu järgi alla kahe päeva, maakaabli puhul aga 25–45 päeva.

„Ülikõrgepingeliste maakaabel-liinide rajamine on väga kulukas ning nende planeerimine peab ole-ma eelkõige elektritarbijatele väga hästi põhjendatud, sest umbes 21 korda ja enam kallimate kaabel-liinide ehitamine tõstab võrguta-sude hinda ja aeglustab ülejäänud ülekandevõrgu osade kaasajasta-mist,” võttis tehnikaülikooli eks-perthinnangu teema kokku.

JUHAN HEPNER

● JUHTKIRI

Pyrrhose võit

Harjumaa, mis on niigi Tallinna ümb-ruseks olemise tõttu privilegeeritud, kus on Eesti ühed kõrgeimad palgad ja hästi arenenud tööstus, on samuti riigilt abiraha saamisel eelisjärjekorras, näitab toetuste seire. See maakond on saanud inimese kohta 48 eurot rohkem abiraha kui teised, ehkki pole vaja teha mingeid uuringuid mõistmaks, et harjulased ei vaja kindlasti teiste maakonna elanikest enam arengutoetusi.

Pragmaatikut ei üllata, et poliitikud, kellest suur osa elab Tallinnas ja Harjumaal, aitavadki oma koduõue rohkem. Kuid et nad on teinud seda teiste maakondade arvel, on kahtlemata ebaõiglane.

See ebaõiglus jätkub nüüd ja suuremal määral. Läänemaa võib ju jõudagi sinna, kus maakonnale jagatakse sama palju raha kui seni eelistatud Ida-Viruse ja Kagu-Eestisse. Kui aga samas on arenguraha poole võrra vähemaks kärbitud, ei teki ei Läänemaal ega ühelgi teisel võimalustki Harjumaale järele jõuda. Harju riisus koore siis, kui oli midagi riisuda, nüüd võib koos teistega lahjat lurri helpida, aga kõht on juba koort täis.

Naljakas on seejuures, et minister esitab justkui võiduna, et tal õnnestus hajaasustusalasid toetava Leader-programmi raha kopsakamaks rääkida, koguni 43,6 miljonile eurole. Kui varem oli raha 114,1 miljonilt 25 miljonile kärbitud. See on lihtsalt kröömike väiksem kaotus kui enne – või isegi Pyrrhose võit, kui antiikajast paralleel tuua. Veel üks selline võit ja ma olen lõplikult laostunud, vahendas Plutarhos Pyrrhose sõnu. Veel üks selline võit arengurahaga ja me võime elu ja arengu võimalikkuse hajaasustusaladel lõplikult maha kriipsutada.

● TEISED LEHED

Tahtmine hirmus palju head teha kipub olema ohtlik

POSTIMEES. Täielik turvalisus on sisuliselt ainus kaup, mille hind kasvab seda kiiremini, mida lähemale eesmärgile jõutakse. Rusikareegel on, et esimesed 90 protsenti riskist saab kõrvaldada mõistliku hinnaga. Järgmised üheksa lähevad juba kalliks. Viimane protsent maksab rohkem kui kõik eelnev kokku. Seda ei suuda kinni maksta mitte keegi ja mitte kunagi, kirjutab Postimehes analüütik Peeter Koppel.

Avalikus arutelus seda 90 protsenti tehet enamasti ei tehta. „Ohutus“ on seal alati argumendi lõpp, mitte algus. See, kes ütleb, et ükski inimene ei tohi kannatada, on vaidluse juba võitnud, sest iga vastuväide kõlab kui nõusolek kannatustega. Küsimata jääb see, mis tegelikult loeb. Mida välditud kannatus maksab, kes selle kinni maksab ja mis jääb selle raha eest tegemata.

Hiina näiteks proovis tõestada, et see aritmeetika ei kehti. Koroonaviiruse puhul oli sealse poliitika eesmärk null ehk mitte ühtegi nakatunut. See tähendas regulaarset maskestamist, kortermajade lukustamist, massjälgimist ja karantiini, mille kõrval Euroopa piirangud olid pühapäevakooli piknik. Algul see töötaski. Kui siis Ürümqi tulekahju järel piirangud kaotati, jõudis viirus ühe kuuga peaaegu kõigini. 35 päevaga suri 1,41 miljonit inimest. Kolm aastat nulli andis lõpuks tulemuse, mille teised riigid said kätte juba 2020. aastal. Ainult hiljem, kallimalt ja ettevalmistuseta. Kogu ressurs oli kulunud viiruse vältimisele, mitte sellega toimetulekule. Null oli vale eesmärk. Retoorikas võib null olla eesmärk. Poliitikas mitte, sest ressursid on alati piiratud.

Ürümqi tulekahjus hukkunud olid selliste inimeste ohvrid, kes pidasid nullriski adekvaatseks eesmärgiks ega tulnud selle pealegi, et teisedes mõjud on olemas. Teistest mõjudega ongi nii, et nende autoriks ei tunnista end kunagi keegi. Küll aga on neil ohvrid. Inimesed, kes tahavad kogu aeg hirmus palju head teha, peaksid täna õhtul enne uinumist sellele mõtlema, nendib Koppel.

● LAUSELAEN

„Kas toidu hind Haapsalu restoranides ja kohvikutes peab olema Tallinna peente kohtadega samal tasemel?“

Heino Tamm. Lääne Elu, 22. september

Lapse kodune rahatarkus

Lapsele rahatarkuse õpetamisel on pangakaardist palju parem reaalne, käegakatsutav raha.

Me ei pane ise tähelegi, et paljude muude sõltuvuste kõrval oleme kõige sügavamas sõltuvuses rahast ja reklaamist. Reklaamist tuleb eraldi juttu teha, aga praegu räägin rahast, mille kasutamiseks on loomulikult vaja palju tarkusi ja oskusi.

Elame kapitalismis ja selle olemuses on kõigele ümbritsevale ja kättesaadavale rahalise ekvivalendi leidmine. Rahast on saanud sotsiaalselt elu siduv element, milles saab hinnata ja võrrelda nii kaupa ja teenust kui ka õpilase hinda riigile ja rahalist hüvitist lapse hukkusel liiklusõnnetuses. Kõike saab väljendada rahas ja kõik nagu lahustuks rahas.

Rahatarkuse õpetamisest lastele on palju räägitud ja kirjutatud, kuid hoolikamalt jälgides viivad rääkijad-kirjutajad jutu ikka selle ni, et raha koht on pangas ja isegi lastel peaks olema pangakaart, et nad õpiksid rahaga ümber käima, oskama koguda ja investeerida. See tähendabki meie otsest sõltuvust mitte üksnes rahast, vaid ka pangast, kellest on saanud nagu pere liige meie raha hoidjana, haldajana ja kasutajana.

Muidugi on pangale iga uus klient kasulik. Juba kaardi hooldustasuna, mis on üksikisikule väike summa, kuid miljonigi koosneb ju sentidest. Ja see on juba panga raha. Kuna gi käsitleti hoiust samuti pangale laenatud rahana, mille eest maksti omanikule intressi, kuigi üsna tühises summas. Nüüd on vastupidi – mis panka on toodud, on hoiule antud raha ja selle hoidmise eest tuleb juba pangale maksta, nii nagu hoiutasu parklas.

Ka soovitatud kogumine ja investeerimine on peale selles peituva riskantsuse „aus püramiidskeem“. Kuni on maksavaid kliente, jätkub ka pangal raha aina suuremate laenu-

TÕNU OTS
arengupsühholoog

de andmiseks. Nende tagasimaksete intress on juba panga raha, mis sest, et inimeste käest hoiule võetud rahaga teenitud. See on finantspoliitika arengu loomulik käik ja sellega tuleb leppida, nagu kogu kapitalismiga. Nii võib üldistada, et see kõik on pankade rahatarkus, mida nüüd ka lastes kultiveeritakse kui ainuõiget.

Igapäevane elu näeb seda kõike teisiti. Võib nõustuda, et kaardimaksud on mugavamad ja nendega pole mingit rehkendamist kassas. Kuid tänapäeval on kaardipettused juba sagedasemad kui pettused sularahaga, mida peamiselt ohustavad vargus ja rööv. Varguste, armukelmidde ja isegi röövimistega tegeleb politsei. Kuid pangakontode tühjendamise tabajaist on hoopis vähem kuulda.

Ka kasvatusteadus ei nõustu, et pangakaart õpetab sularahast paremini last raha väärtust hindama, kulutusi planeerima ja säästmist soodustama. Pigem vastupidi. Pangakaarti käes hoides ei tunne laps selle väärtust ega näe hinda või raha, mida see endas peidab. Kaart jääb maast madalast tema ellu nagu abstraktne virtuaalraha *bitcoin*. Alles arvuti või kassa juures võib tagantjärele teada saada, kuhu raha läks. Rikkamad lapsevanemad, kes lapse arvele raha panevad, ei pruugi seda uuridagi.

Kuid raha käes hoides tunnetab laps, et raha olemasolu on reaalne varandus. Rahaga makstes tunnetab laps, et igal ostul on konkreetne hind. Pangakaarti kasutades ei

omanda laps võimet rahalistest tehingutest aru saada ega ka raha säästa või koguda.

Kunagi, kui Soome ja Rootsi kasvatuses lähemalt tutvusin, nägin minu arvates tõhusamat lastele rahatarkuse õpetamist. Neis riikides olid pangakaardid kasutusel varem kui Eestis. Sellegipoolest peetakse siiani õigeks, et laps teeks raha kasutamise algust sularahas. Nii annab lapsevanem, nii rikas, kui ta ongi, igal esmaspäeval (et puhkepäevad oma kuluvajadustega oleks möödas) lapsele sularahas 10 ühikut.

Arusaadavuse huvides võtame näiteks olematu valuuta ja nimetame selle ühikuks killu. Laps peab kümnepäevade summa jagama kümneks ja teadma, et iga kümnendik on ühe päeva limiit. Nii kulub nädalas seitse killu kümnest seda oletatavat raha. Kaheksas kümnendik tuleb kohe raha saades panna raskesti avatavasse hoiukarpi või kogumispõrsasse mõne kaugema ja suurema asja muretsemiseks või reisimiseks. Üheksanda kümnendiku võib kulutada lisaks ühe päeva limiidile millelegi suuremale, päevalimiiti ületavale ostule.

Viimane kümnendik peab olema SOS-raha. See tähendab, et rahakotis peaks olema kuigipalju raha ootamatu väljamineku puhuks – mõni ootamatu maks, trahv, sissepääsutasu. See kümnendik antakse lapsele peenrahas, et ta pääseks sellega näiteks tasulisse tualetti või jätta selle tänavamuusiku kübarasse. Vanem ei tohi ette määrata sellise taskuraha kulutamist, kuid peab paluma lapsel rääkida, mida ta rahaga tegi. Nii õpib laps ise oma rahaasju ajama.

Olen lapsevanemate koolitustel seda skeemi tutvustanud ja see on enamasti heaks kiidetud.

Küsitles **MALLE-LIISA RAIGLA**
Pildistas **JUHAN HEPNER**

● TÄNAVAKÜSITLUS

Kas õpetajate palka peaks tõstma?

EDITH
Ma ei tea, sest ei ole õpetaja. Osa ütleb, et palk on piisav ja teised ütlevad, et ei ole. Võibolla vanemapoolsetel tuleb pension juurde, nii et ma ei tea. Õpetaja peaks saama vähemalt keskmise palga.

AILI
Natuuke võiks. Nad näevad tänapäeva lastega ikka päris palju vaeva. Kui palju see võiks olla? Paarkümmend eurot ehk? Ega ei oska nii täpselt öelda.

TÕNU
Jah, sest nende palk on tööga võrreldes liiga väike. Nad peaksid vähemalt Eesti keskmise palga saama.

HEGEL
Võiks. Mina arvan, et haridus on tähtis ja et nad ära elada saaks.

MANUEL
Ma ei tea selle palga kohta midagi. Palka peaksid nad saama nii palju, kui vaja, et elada mugavat ja normaalset elu. Eesti miinimumpalk ja sellele mõistlikult juurde.

LILIA
Ei oska öelda. Võibolla tõesti. Nad väidavad, et neil on tööpäevad nii pikad ja peavad õhtul ka veel tööd tegema. Ma isegi ei tea, kui palju nad praegu saavad.

JULIA
Ma ei ole õpetaja. Olen kuulnud, et õpetajatel on vaja palka tõsta sellepärast, et see on raske töö. Kui palju nad juurde peaksid saama, on raske küsimus, sest ma ei tea, kui palju nad praegu saavad.

SIRJE
Loomulikult, ja töö peab olema paremini normeeritud. Üks asi on kontakt-tunnid klassi ees, aga vaadake, kui palju tuleb klassijuhatajana igasuguseid vestlusi teha ja kui on probleemseid lapsi, kui palju on nendega tege-mist. Lisaks on ju tööde parandamine. Kui tahan, et lapsed õpivad, siis pean igasuguseid kontrollide tegema tihedasti, aga see tähendab ju koduseid töid. Peale selle lastega ekskursioonidel ja matkadel käimine on ju ka füüsiline vastutus. Palk peaks olema vähemalt Eesti keskmine.

REGIONAALPOLIITIKA

Ministeerium: Lääne-Eesti vajab järeleaitamist

Regionaal- ja põllumajandusministeerium mõistab Lääne-Eesti juhtide muret sinse piirkonna toetuste pärast, kuid ei paku konkreetset lahendust.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

Elmisel nädalal saatsid Lääne-, Hiiu- ja Saaremaa juhid valitsusele pöördumisele, kus palusid Lääne-Eestile sarnaseid eritingimusi, nagu on Ida-Virumaal ja Kagu-Eestis. Nädal varem saatsid sarnase pöördumise ainult Läänemaa juhid.

„Lääne-, Hiiu- ja Saaremaa juhtide tõstatatud küsimused on põhjendatud,” ütles regionaal- ja põllumajandusministeeriumi regionaalpoliitika osakonna juhataja Kai Kalmann-Jotautas.

Ta tõi välja, et Eesti suurim regionaalne arengulõhe on Harjumaa ja ülejäänud Eesti vahel. Seni on kõigis piirkondades toetusi inimese kohta jagatud peaaegu võrdselt, aga Harjumaale 48 eurot inimese kohta rohkem kui mujal.

„Järgmise Euroopa Liidu rahastusperioodi üks keskseid küsimusi on, kuidas suunata investeeringuid nii, et need aitaksid just seda erinevust vähendada,” ütles Kalmann-Jotautas.

Vajab terviklikku abi

Lääne-Eesti juhtide pöördumises viidati regionaalse arengu tegevuskava seirele (RETK), mille järgi on Lääne-Eesti mitmes võtmenäitajas Eesti madalaima majandustulemusega piirkond.

Näiteks on kaupade ja teenuste eksport ettevõtte kohta vaid veidi üle 40 protsendi Eesti keskmisest ning SKT hõivatu kohta ulatub napilt üle 60 protsendi Euroopa Liidu keskmisest.

Kalmann-Jotautase sõnul on valitsus kokku leppinud, et järgmiste toetuste maksmisel arvestatakse piirkondade erinevat lähtepositsiooni ja arengutaset.

„Piirkonna logistika- ja ühenduvusprobleeme ega ettevõtluse arengut ei lahenda üksikud regionaalpoliitika toetused. Vaja on terviklikku vaadet, mis võtab kokku ühendused ja taristu, ettevõtluskeskkonna, teenused ja investeeringuvõimalused,” ütles Kalmann-Jotautas.

Tema sõnul seisab ministeerium ühtlasi selle eest, et järgmisel Euroopa Liidu rahastusperioodil arvestataks toetuste jagamisel senisest rohkem piirkonda-

Regionaalminister Hendrik Johannes Terrase sõnul oli algul plaanis regionaalseid toetusi rohkemgi vähendada.

de tegelike vajaduste ja arenguvõimalustega.

Toetus kahanes mitu korda

Ometi on järgmise perioodi riigiplaanis ehk euroraha jagamisel kavandatud just regionaalseid toetusi poole võrra kärpida. Enim väheneks raha aga Leaderi meetmes, mis seniselt 139,1 miljonilt eurolt langeks 43,6 miljonile eurole. Leader on meede, mis toetab eelkõige just hajaasustuspiirkondade arenemist.

Selle rahastuse võimalikule vähenemisele ja seeläbi veel suuremale ääremaastumisele viitasid ka Läänemaa juhid oma pöördumises.

Regionaalminister Hendrik Johannes Terras vastas riigikogu

liikme Jaanus Karilaiu arupärimisele, et esialgu oli Leaderi toetuseks kavandatud vaid 25 miljonit eurot, aga läbirääkimiste käigus summa suurenes. „See on suur samm edasi, kuid summa jääb käimasoleva perioodi tasemest endiselt märkimisväärselt madalamaks,” vastas Terras. Ehk toetussummat võeti vähemaks 114,1 miljonit eurot ja pandi hiljem siis 18,6 miljonit tagasi.

Terras ei pea õigeks seda, et regionaalvaldkonna toetuste maht väheneb poole võrra. „Tähtsam on hinnata, millised võimalused jäävad omavalitsustele, ettevõtetele ja kogukondadele tegelikult kättesaadavaks ning millised regionaalarengu probleemid jäävad praeguse rahastuse

juures lahendamata,” vastas ta Karilaiule.

Lahendust pole

„Lääne-Eestile suunatud toetuste säilimise kasuks räägivad piirkonna jätkuvad arenguvajadused ning selge arengulõhe Harjumaa ja muu Eesti vahel,” ütles Kalmann-Jotautas. „Konkreetsed seni kehtinud meetmed võinende rahastustaseme säilimist on praegu vara kommenteerida, sest järgmise perioodi meetmete ülesehitus ja tingimused on alles kujundamisel.”

Karilaiu arupärimisele vastates Terras sedavõrd optimistlikult ei kõlanud.

Kalmann-Jotautas tõi välja, et regionaalseid erisusi saab meet-

metesse sisse kirjutada näiteks eri toetusmäärade ja omafinantseeringu tingimuste kehtestamisega. Ühe võimalusena tõi Kalmann-Jotautas välja ka piirkondlike arenguvajaduste käsitlemist maakonnatähtsuses arengulepetes. „Arengulepe annaks riigile, kohalikele omavalitsustele ja teistele piirkondlikele partneritele ning ettevõtjatele ühise raamistiku, et leppida kokku sealhulgas Lääne-Eesti peamistes arengueesmärkides,” ütles Kalmann-Jotautas.

Haapsalu linnapea Olavi Seisonen kinnitas ka nädala eest, kui ühispöörumise valitsusele saadeti, et kolmel maakonnal – Läänemaal, Hiiu- ja Saaremaal – on plaan koostada ühine arengulepe, sest probleemid on sarnased.

LÜHIDALT

Lahe tänav läks plaanitud kallimaks

Esmaspäeval lõppenud Lahe tänav liikluskorralduse muudatustöödele tuli kolm pakkumust, mis kõik ületasid reedesel Haapsalu volikogu istungil arutatavasse lisaeeelarvesse plaanitud 60 000 eurot.

Haapsalu abilinnapea Peep Aedviiru sõnul ei ole linnavalitsus kõiki pakkumisi veel vastavateks tunnistanud ja seetõttu ei soovinud ta ka veel pakkujaid välja öelda.

Esialgu oli linnavalitsusel kavas hankevõitja kolmapäevasele istungil kinnitada, kuid nüüd tuleb leida ka liikluskorralduse muutmiseks liisarahha.

Plaan on Lahe tänav liiklust joonte, postide, märgistuse ja haljastusega muuta. Näiteks muutub Lahe ja Kalda tänav ristmikul peatee suund, mis ei lähe enam otse, vaid peateeks muutuvad Kalda ja Lahe tänav.

Samuti muutub Lahe ja Lembitu tänav ristmik, kus senine kaitseliidu ees olev parkimisplats liigub ristmiku teise serva. Sellega paraneb nähtavus ristmikul.

Malle-Liisa Raigla

Lihula viinapoe hoone läheb taas müüki

Lihula peatänaval õigeusu kiriku varemete kõrval asuva kunagise viinapoe hoone enampakkumine kukkus läbi ja kohalik omavalitsus paneb selle uuesti oksjonile.

Kahekorralduseline tühjana seisnud hoone koos madala hoovimajaga oli enampakkumisel alghinnaga 17 500 eurot, aga keegi selle vastu huvi ei tundnud ja oksjon lühtus.

Läänemaa vallavanem Tarvi Sits ütles Lääne Elule, et hinda alandatakse ja hoone pannakse uuesti müüki. „Enne kui müüki panime, tunti hoone vastu huvi, aga ju siis osutus hind liiga kõrgeks,” märkis Sits.

Alkoholipood asus hoones nõukogude aja lõpuni. Hiljem tegutses seal käsitööpood. Praegu on poeruumid kasutuseta ja kaheksa pisikest korterit ning hoovimaja tühjad. Hoones pole vett ega kanalisatsiooni.

„Sümpaatne hoone, aga kasutuskõlblik see ei ole. Laseme hinnaga alla, et leida sellele omanik, kes panustab,” ütles Sits.

Uuel omanikul tuleb arvestada piirangutega, sest mõlemad hooned asuvad muinsuskaitsealal.

Viimati olid hooned enampakkumisel eelmise vallavõimu ajal mul- lu suvel alghinnaga 35 000 eurot.

Kaie Ilves

MALLE-LIISA RAIGLA

Virge Tiik peatas volitused

Virge Tiik (pildil) peatas kolmeks kuuks oma volitused Haapsalu volikogus ja teda hakkab asendama Innar Mäesalu.

Tiik põhjendas volituste peatamist ülikooliõpingutega Tartus. Ta selgitas, et õpib viimasel aastal päevaõppes õigusteadust ning sügisesel perioodil on graafik tihe. Tihti langevad tema sõnul loengud ja seminarid just neile päevadele, mil on volikogu ja volikogu juhatusel istungid. „Peatan volikogu töö ja keskendun õpingutele,” ütles Tiik.

Praegu peatas Tiik volitused 23. detsembrini. Niikaua asendab teda Innar Mäesalu. Tiigi sõnul naaseb ta pärast seda volikokku.

Tiik kogus eelmistel valimistel Isamaa nimekirjas kandideerides 141 häält, teda asendama tulev Mäesalu sai 42 häält.

Malle-Liisa Raigla

Ministeerium sokutab linnale Herjava tänavaid

Rahandusministeerium pakkus Haapsalule tasuta kahte riigile kuuluvat teekinnistut Herjajas. Linnavalitsus pole otsust langetanud, sest vastu võtmisega kaasnevad kohustused.

Ministeerium pakkus linnale Herjajas asuvate Tammetõru tee ja Tammetõru põigu teemaad, mis kokku on veidi alla 9000 m².

„Hästi ei taha võtta,” ütles Haapsalu abilinnapea Peep Aedviir.

Ta selgitas, et kui linnavalitsus teemaa vastu võtab, saab linn automaatselt ka kohustused tänavavalgustuse, sademeveesüsteemi jms ehitamiseks. Praegu on uusaren-

Kui Haapsalu võtab Tammetõru tee vastu, tuleb see ka korda teha.

MALLE-LIISA RAIGLA

duse piirkonnas vaid kruusakattega kitsas tee. „Arendaja sai oma kasumi kätte, ülejäänute suhtes pole see õiglane,” ütles Aedviir.

Rahandusministeerium põhjendas teede ära andmist sellega, et need pole ministeeriumi ülesannete täitmiseks vajalikud. Aedviir ütles, et riigil oli kohustus need katastriüksused vastu võtta, kui omanik need ära andis. „See on riigil samamoodi koorem kaela peal ja tahab nüüd omavalitsusele anda,” ütles ta.

Rahandusministeeriumi lisas, et kui linnavalitsus kinnistuid ei soovi, siis võõrandatakse need

enampakkumisel. „Seegi pole hea otsus,” ütles Aedviir.

Kui tee satub erakätesse, võib uus omanik Aedviiru sõnul seada piiranguid ja panna teetõkkeid. „Head ja lihtsat lahendust pole,” ütles abilinnapea.

Seetõttu peab linn Aedviiru sõnul kaaluma, kas kohustus võtta endale või mitte. Sel juhul tuleb abilinnapea sõnul mõnelt teiselt objektilt raha ära võtta. „See pole õiglane,” ütles ta.

Pakutud maad tükki vastu võtmise või sellest keeldumise protsess on Aedviiru sõnul pikk.

MALLE-LIISA RAIGLA

● SPORDIBAASID 25

Sulev Vare: sport ei ole Haapsalus äri

Kui veekeskuse remont järgmisel aastal valmis saab, vajaks järgmisena põhjalikku uuendamist staadion, leiab neli aastat Haapsalu linna spordibaase juhtinud Sulev Vare.

KAIRE REILJAN
kaire@lee.ee

Septembri alguses 25aastaseks saanud Haapsalu linna spordibaasidel on käsil suurprojekt – veekeskuse renoveerimine. Keskusest on praegu püsti kõigest karkass, kuid tuleva aasta sügisel peaks basseiniid taas veega täituma.

Veekeskus on üks 15st spordibaaside hallatavast spordirajatistest. Veerandsada aastat tagasi alustati kolme treeningupaigaga. Osa rajatise on aasta ringi kasutatavad, osa aga hooajalisel nagu näiteks Paralepa suusarada, liuväli ja Krahviaia tennisekeskus. Enamik baase asub Haapsalu linnas, aga asutusele kuulub ka Lääne-Nigula vallas asuv Tuksi laager.

Haapsalu spordibaaside tegevjuht Sulev Vare, kuidas 25aastase käsi praegu käib?

Kui spordibaasid 25 aastat tagasi alustasid, saadi kogu põhitoetus linnast ja omatulu oli väike. Praegu on kolmandik linna tugi ja kaks kolmandikku teenime ise.

Oleme küll osatühing, aga kui päris aus olla, siis sport ei ole Haapsalus äri ja väikest kasumit teenime ainult spordilaagrite korraldamisest.

Haapsalus laagris käinud ujudjad jäävad nüüd ujula remondi tõttu tulemata. Kui suur majanduslikku kahju see tähendab?

See on kurb, see on väga kurb. Aga eks me ürita müüa muid asju.

Tuksis käib meil igasuguseid laagreid, põhiliselt küll spordilaagreid: korvpall, võimlejad, sel aastal oli päris palju jalgpalli, kergejõustikut. Hooaja pikendamiseks oleme Tuksi võtnud muidki laagreid ja üritusi.

Müüme samuti jõusaalide kasutamist ja majutust ning vähendame sellega kulu, aga me pole ühegi spordiala puhul otseselt plusis. Mõni on küll piiri peal.

Millised spordialad on näiteks piiri peal?

Tennis ja jõusaalid on enam-vähem nullis.

Osatühingu eesmärk peaks olema tulu teenida, aga oleme eesmärgiks seadnud, et meil oleks võimalikult suur kasutuskorrumus – ehk et saalid oleks võimalikult täis ja just lapsi täis. Teine pool on siis, et tulu-kulu oleks nullis või natuke plussis.

Tulu-kulu asi sõltub tegelikult Haapsalu linna toetuslepingust. Koolid saavad kõik kehalise kasvatus tunde meilt tasuta, samuti saavad kõik tunded tasuta spordikool ja noortekeskus. Müüme ainult neid tunde, mis koolidest üle jäävad.

Kui paneksime teoorias kõik oma baaside ajad letihinnaga müüki, peaksid koolid meile maksma rohkem, kui linn praegu maksab.

Kas linna toetusest piisab, et ära elada?

Haapsalu linn on ju rahaliselt suhteliselt raske seisus ja meie toetuse maht kogu aeg väheneb. Sel aastal saame 580 000 eurot, millest umbes 150 000 läheb ujula ostmiseks ja vehklemishalli ehituseks võetud laenude tagasimaksmiseks. Ülejäänud toetus, veidi üle 400 000 euro, läheb selleks, et võimaldada koolidele tasuta kehalise kasvatus tunde ja treeninguid.

Püsume kuidagi elus, aga see ei võimalda meil alati teha otsuseid klientide soovide kohaselt. Näiteks tahab Panga spordihoonet, et paneksime sinna automaatluku. See suurendab meie kulu, aga tulu eriti ei suurenda. See oleks kliendisõbralikkuse otsus, aga keegi peab selle ju kinni maksma. Miski ei jää tahtmise taha, vaid jääb ikka raha taha.

Kui palju aitavad sponsorid?

Oleme osa projekte ellu viinud ainult sponsorite toel. Viimane näide oli, et siin [spordihoones – toim.] üleväl saalis vahetati kogu valgustus ainult sponsorraha eest.

Kui suudame välja mõelda konkreetse asja, oleme saatnud sponsoritele kirju. Tenniseväljaku seinad on samuti reklaami täis – meil ikka on toetajaid, kes aitavad nulli saada.

Millised baasid on kõige kahjumlikumad?

Meil on mõni objekt, mille puhul linn on teinud poliitilise otsuse need rajada, aga millel on selgelt suur kahjum. Üks oli ujula ja teine jalgpallihall.

Teistpidi aga – kui lähed ja vaatad, siis inimestel, kes neid kasutavad, silm särab.

Keegi ei teadnud ju siis, kui jalgpallihall või ujula püsti pandi, et ükskord läheb energia nii kalliks. Kui jalgpallihalli rajati, oli kütte ja elektri hind poole odavam.

Milline baas ujula järel hädasti uuendamist vajaks?

Meie suurim murekoht on praegu staadion – see on täielikult amortiseerunud. Ära tuleb võtta jooksuraja kate ja välja vahetada asfaldikiht selle all. Tribüün laguneb, sest seal on kunagi projekteerimisvigu tehtud. Staadioni remonditi viimati 30 aastat tagasi – isegi Kadrioru staadionil on selle ajaga kolm remonti üle käinud.

Siin sõltume linnast, sest oma rahaga ei suuda me kindlasti staadioni korda teha. Sellisel linnal nagu Haapsalu peaks aga olema

korralik staadion, kus saaks pida Eesti tasemel noortevõistlusi, näiteks „TV 10 olümpiastardi“ võistlusi.

Staadion ei hakka kunagi tulu tooma, aga tuleks korda teha.

On selliseid objekte veel?

Meil on mõni koht, mida nimetan häbiplekkideks.

Ühe saime nüüd korda. Meil oli Krahviaia tenniseväljakute kõrval kümme aastat kaks konteinerit, kus hoiti näiteks väljakute hooldusmasinaid. Nüüd saime sinna korraliku hoone ja padeliväljaku.

Teine on Wiedemanni võimla hostel. Seest on korras, aga väljast näeb kohutav välja.

Meil kipuvad spordibaasid mitte otseselt lagunema, aga kuluma ja näevad kohati vanad välja. Peaksime neid tihedamalt värskendama, aga selleks praegu suutlikkust ei ole.

Kas spordibaaside kasutajaid on aastatega lisandunud? Ehk et kas haapsallased on spordilembesed?

Arvan, et kasutajate arv on staabiinne, aga eri aladel on see erinev. Meil on Haapsalus mõni ala, kus minu meelest on asjad hästi korras ja kus tehakse tööd toimiva tiimiga.

Üks on tennis, kus asju korraldab Vello Kuhi, aga tal on tiim taga: Igor Nudelman, kes on tõeline fänn, Maili Märss, kes sobib suurepäraselt lastega tegelema, Andres Nõmtak, tänu kellele on väljakud väga heas korras ja kes ka edasijõudnuid treenib.

Teine ala, kus võistkonnana tegutsetakse, on korvpall. Seal on treenerid Jaanus Levkoi, Erki Lass ja Mikk Päeske ning esinduskuju Siim-Sander Vene. Nad panevad põhitahelepanu kõige väiksematele Herilastele ja neil on ka kõva PR: käivad võistlustel, teevad Eesti koondise mees- tega pilte, lapsevanemad püsivad hästi paadis.

Siis on võrkpall. Kui korvpallipoisid käivad treeningul Lihula maantee spordihoones, on võrkpalluritel põhiline treeningubaas Wiedemanni võimla – seal saab mitmel väljakul korraga mängida. Sellist taset nagu praegu pole meil võrkpallis enne olnud – Meelis Nukki on hästi tubli ja asjad käima pannud. Ta on kaasanud Janar Kulla, kes tegeleb tüdrukutega.

Väga palju ala on aga ühe eestvedaja kukil, mis on risk ala jätksuutlikkusele.

Kus saalides on kõige rohkem vabu aegu?

Kõige rohkem on vaba aega Panga spordihoones. Panga spordihoonet on minu arvates kunagi

Haapsalu linna spordibaaside juht Sulev Vare on seda meelt, et Haapsalus on head tingimused sporti teha

ehitatud vanade unistuste baasil. Ridala kandis oli varem hästi aktiivne spordiringkond, kes unistas, et saaks oma võimla. See mõte realiseeriti 40 aastat hiljem.

Pangal oleks pidanud spordihoonet ehitama kooli kõrval, sest tegelikult on see puhtalt koolivõimla. Spordihoonet võiks anda koolile üle ja tegelikult oleks mõistlik seda kohapeal hallata.

Pangal on proovitud treeninguid läbi viia, aga seal on see teema, et lapsed sõidavad pärast kooli lõppu, kui võiks trenn olla, juba laiali. Võimla on iseenesest suhteliselt hästi ehitatud. Kulu, mis sellele peale maksame, on umbes 25 000–26 000 eurot aastas, mis on suhteliselt väike raha.

Tennisehall on nädala sees täis, aga reedeti ja nädalavahetustel on aegu piisavalt. Väljakute vahetuse tõttu ei saa seal tenniseliidu egiidi all toimuvaid võistlusi korraldada, sest nõutav on vähemalt kolm väljakut. Võistlused oleks just nädalavahetustel.

Jalgpallihall on suhteliselt tühi. See on täis kell 15–20, kui pärast kooli toimuvad treenin-

gud. Halli kasutab vähesel määral ka Uuemõisa kool ja Uuemõisa Kodu elanikud käivad end seal liigutamas. Toimuvad ka kõnnijalgpall ja Ameerika jalgpalli trennid. Nädalavahetustel on ka jalgpallifestivalid, üritused ja mängud – seal kogu aeg ikkagi midagi toimub.

Kas jalgpallihalli rajamisega hammustasime liiga suure ampsu?

Kultuuriministeeriumis on nimekiri, kus on paika pandud, mis suguse rahvaarvu kohta peaks olema mõni suur spordirajatis, näiteks jäähall või muu sarnane. Kultuuriministeeriumi spordiosakonna nõunik Kaarel Nestor ütles, et nimekiri küll on, aga poliitikut ei arvesta sellega. Jalgpallihalli ehitamine oli poliitiline otsus, meil ei ole kunagi olnud nii suurt rahvahulka.

Tegelikult on käitunud targalt Rakvere ja Kuressaare – seal on tehtud hallid, kus on võimalik küte täitsa maha keerata. Meie peame hallis hoidma vähemalt viit kraadi ja külmal talvel on jama majas – siis on kulu hästi suur. Eelmisel talvel oli kahe kuu

küttekulu 50 000 eurot ja elekter 10 000 eurot.

Halli katet me enam maha ei võta, sest koos kattega on suvekuu energiakulu 10 000 eurot, aga kui võtaks katte maha ja paneks üles, maksab see 100 000 eurot.

Millist väljakut kasutatakse kõige rohkem?

Staadionil asuvat kunstmuruga jalgpalliväljakut. Seda kasutavad jalgpalliklubi, kool ja poisid käivad õhtuti ka niisama mängimas, mis on hea, sest ükskõik, mida teed, peaasi, et liigud.

See väljak hakkas meil lagunema ja otsisime, kes seda remondiks – kujuta ette, seda ei tee ükski firma! Kõik ütlevad, et panevad uusi, aga keegi vanu ei paranda. Leidsime remontijad Lätist ja tänu sellele pikenes jalgpalliväljaku eluiga vähemalt 10–15 aastat.

Mis saab staadionil olevast rulapargist?

Selle pargiga on kehv lugu: see on ohtlik ja tuleb maha võtta. Seal pole mitte midagi teha – konstruksioon on selline, vesi läheb sisse ja võime vineeri ju iga aasta vahetada, aga seda pole kuhu-

KAIRE REILJAN

● VASTUPANUVÕITLUSE PÄEV

Kirblas mälestati vabaduse eest võidelnuid

Teisipäeva hommikul tähistati Kirbla kalmistul Jüri Uluotsa kalmul vastupanuvõitluse päeva. Asetati mälestuspärjad, nende seas ka presidendilt ja riigikantseleist saadetud pärj, süüdati küünlad ja peeti kõnesid.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

Uluots oli peaminister vabariigi presidendi ülesandeis, kes nimetas 1944. aasta septembris ametisse Eesti vabariigi valitsuse, mis on tuntud Otto Tiefi valitsusena. Uluots põgenes saabuvate Nõukogude okupatsioonivägede eest Rootsi, kus ta kandis edasi Eesti õiguslikku järjepidevust riigipea-na eksilis.

„See on kahetsusväärne, et sellisel päeval nagu täna leitakse aega korraldada streiki, aga ei leita aega korraldada kõigile noortele vastupanuvõitluse päeval tunnipikkust ajalootundi,” nentis Eesti endiste metsavendade liidu juhatuse liige Heiki Magnus kõnes, viidates teisipäeva hommikul toimunud tunnipikkusele õpetajate hoiatusstreigile.

„Ei pannud tähele sedagi, et hommikustest uudistest oleks läbi käinud vastupanuvõitluse päev, küll aga oli seal streigist pikemalt juttu. Kui nii edasi läheb, saab põlvkond, kes käib sel-

Jüri Uluotsa kalmu juures tähistas vastupanuvõitluse päeva paarkümmend inimest. JUHAN HEPNER

listel sündmustel nagu siin, ükskord otsa ja juhtub see, et vastupanuvõitluse päeva ei ole enam keegi tähistamas,” tundis Magnus muret.

Ajaloolane ja arheoloog Mati Mandel oli kriitiline, et vastupanuvõitluse päeval kiputakse küll rääkima palju 1944. aasta suurpõ-

genemisest, aga millegipärast ei tehta eriti juttu sellest, et sama aasta 22. ja 23. septembril osutati punavägedele ka relvastatud vastupanu.

Kuna suur osa admiral Johan Pitka 1944. aasta sügiseks kogutud sõdureist olid siiski noored kogemusteta mehed, ei õnnes-

tunud ülekaaluka punaväe vastu paraku kaua seista. „Kõige suurem vastupanuüksus oli Keilas ja Kumna teeristis. Esimene lahing oli neil aga hoopis Kosel, kus Pitkat viimast korda nähti,” kirjeldas Mandel.

„Relvastatud vastupanu oli see- ga täiesti olemas,” lausub Mandel.

Üle 400 lapse jooksis haigla toetuseks

Haapsalu staadionil kolmapäeval peetud heategevuslikul teatejooksul osales rõskest ilmast hoolimata üle 400 Läänemaa noore, kes toetasid nonda Haapsalu neuroloogilise rehabilitatsioonikeskuse (HNRK) liikumisvõime kaotanud lapsi.

Tänavu kogutakse annetusi HNRK lasteosakonda paigaldatavaks heli summutavaks vaikusekuubikuks, kus noored patsiendid saavad pikkadest ravipäevadest puhata ja taastuda. Ürituse avasidki tribüüni ees 100 meetrit läbinud HNRK väikesed patsiendid. Pärast seda läksid rajale Läänemaa koolide 5.–9. klassi õpilased.

Heategevuslikku teatejooksu peeti üle kogu Eesti ja see toimus juba 21. korda. Tänavu joosti 28 staadionil ja pargis. Kokku osales

Heategevusjooksu avasid HNRK väikesed patsiendid. JUHAN HEPNER

12 000 koolinoort. Teatejooks oli ühtlasi Eestis Euroopa spordinä-dala avasündmus.

HNRK juht Mari-Liis Ööpik-Loks ütles Haapsalu staadionil, et tõenäoliselt on tänavuste jooksjate seas ka esimesel teatejooksul osalenute lapsi. „See on väga pikk traditsioon ja oleme selle korraldajatele väga tänulikud,” lisas ta.

„Saab teha head, helistades annetustelefonile, ja head saate joostes teha ka iseendale,” rääkis Ööpik-Loks lastele.

Teatejooksu korraldab MTÜ Tallinnmeeting. Annetada saab telefonil 900 7777 (kõne hind 7 eurot) või ülekanedega HNRK Toetusfond SA kontole SEB pangas EE451010220268957228, märksõna „Teatejooks”. Rohkem infot leiab veebilehelt www.hnrk.ee/ toetusfond. JUHAN HEPNER

gi külge kinnitada. Raam on läbi. Meie kliimas tuleks uus park teha ilmastikukindlamast materjalist.

Linn projekteerib Aiavilja tänava otsa pumptrack'i-rada, võibolla oleks mõistlik viia ka skate-park sinna.

Kui suurt muret teevad lõhkumised?

Oleme saanud need kontrolli alla. Kõige hullem oli Kuuse tänava kooliga, kuhu murti pidevalt sisse. Aga meil on ka nähtamatud probleemid. Näiteks Haapsalu katlamaja korstnast tuleb peenosakesi, mis langevad kihina staadionile, kunstmuru- ja tenniseväljakutele ning panevad seal sambla kasvama.

Kas Haapsalus oleks veel mõnda spordirajatist vaja?

Kergejõustiku tingimused võiksid olla talvel paremad. Oleme teinud planeeringu, et kui nihitada kunstmuruväljakut staadioni värava poole, võiks kogu vehklemishalli ja tennisehalli ulatuses teha raja, kus saaks joosta pisut pikemat maad ja saaks ka hüppepaigad ära mahutada.

Staadioni tribüünide alus tuleks uuesti ehitada. Sinna alla saaks teha igasugused panipaigad. Spordirajatiste eripära ongi, et need nõuavad palju panipaiku, mis on meie kompleksis tõsine peavalu.

Paralepa suusarajale tuleks teha korralik alus.

Mis on Haapsalus puudu, on üks korralik jõusaal. Meil on tegelikult kolm jõusaali: Wiedemanni spordihoones, spordihoones ja Pangal, aga kui on palju rahvast, kurdavad kliendid, et neis on kitsas. Moodsas jõusaalis peaks olema õhku ja piisavalt ruumi. Inimesel ei tohi tekkida tunnet, et keegi pillab sulle hantli pähe.

Nii et muresid spordibaasidel jagub?

Ilma muredeta pole ju ka elu huvitav.

Üldiselt on Haapsalu sportimistingimused head ja võimaluste taha inimeste vähene liikumine küll jääda ei tohiks.

Kui saaks nüüd need kolm kõige suuremat asja tehtud: ujula, hosteli fassaadi ja staadioni, siis oleks mu arvates juba hästi.

TEATER

TEMUFI

24.09
kl 19

Kirglik suhtedraama

ARMASTUS JA ARUSAAM

Joe Penhall

LAVASTAJA MADIS KALMET

KUNSTNIK JAANUS LAAGRIKÜLL

ESTER KUNTU

OTT KARTAU

AGUR SEIM

temufi.ee

Haapsalu Kultuurikeskus

Asukülas on maalinäitus saartest

Asuküla galeriis avati laupäeval kunstnike grupinäitus „Vahepealne maa”. Näitusel on Kaia Kullamaa, Riin Palloni, Marta Velda Loosi, Aile Nõupuu ja Liisimari Randjärve tööd.

„Saar on alati rohkem kui koht kaardil. Ta on paus mandri ja horisondi vahel, piir ja pelgupaik üheaegselt,” tutvustasid kunstnikud näitust. „Viis kunstnikku töötavad selles vahealas Eesti eri saartel ja mere kallastel, kus üksiolek ei ole eraldatus, vaid tähelepanu teravemine. Saarel muutub aeg aeglasemaks, helid selgemaks, mõtted kuuldavamaks. Pilk liigub nähtavalt nähtamatule.”

Näitus on avatud Asuküla raamatukoguga samal ajal ja jääb näha 30. oktoobrini.

LÄÄNE ELU

Vahemerel täieliku päikesevarjutuse jahil

14. osa

AIVAR ÕEPA

Künk al troonivad jumalaema ka-tedraal ja keskaegne loss. Tõus mööda treppi künka tippu võtab augustileitsakus võhmale.

Ajalooline Menorca, 19. august

Teisipäeva, 18. augusti veedab Aidastella taas tervenisti merel, seilates rahulikus tempos mandrilt Menorca suunas. 19. augusti hommikul annabki laev otsad Maó sadamas, Baleaaride saarestiku suuruselt teise saare suurimas linnas (u 30 000 elanikku). Menorca asub küll turistisaarte Mallorca ja Ibiza naabruses, kuid meeleolult on saar märksa rahulikum, vähem turistidest küllastunud.

Linna nimi on Maó katalaani keeles ja ka ametlikult, aga hispaania keeles on kirja-pilt Mahón. Nimi pärinevat Kartaago kindralilt Mago Barcalt, Hannibali vennalt, kes põgenes oma armee riis-metega saarele pärast Scipio Africanuselt Ilipa lahingus saadud kaotust teises Puunia sõjas ja kes resideerus seal aasta otsa, ehita-des oma armee taas üles ja tun-gides sealt Genovasse. Ka pärast

Taula (esiplaanil) ja talaioot Trepucos Menorca saarel.

VIKIPEEDIA

teda on Maó olnud sõjaliselt tähtis koht, sest see on konkurent-sitult parim looduslik sadam kogu Lääne-Vahemerel.

Maó linn asub pika, kitsa ja sü-gava, Norra fjarde meenutava lahe tagumises otsas. Lahes asub mi-tu saart, millest suurimal oli omal ajal linna kaitsnud kindlus, teisel meremeeste haigla, kolmandal ent karantiinisadam, kus kõik si-senevad laevad pidid nädalapäe-vad enne linna sisenemist seisma, et muhkkatku, rõugeid jt haigusi mitte linna tuua. Menorcat ja Maó linna valitsesid pärast kartaagola-si roomlased, siis Bütsants, Córdo-

ba kalifaat, Aragoni kuningriik, Ottomani impeerium – nii nagu paljusid saari Vahemeres. 1708. aastal, Hispaania pärlussõja ajal said saarele ent käpa peale ing-lased, kes hindasid Maó sadama potentsiaali sõjalise baasina kõr-gelt ja pesitsesid siin väikeste va-hedega terve sajandi. Märkimis-väärne osa linnast ongi rajatud Briti võimu ajal.

Linna ja kogu saare ajaloost pakub head ülevaadet kohalik ajaloomuuseum, mis on sada-mast vaid lühikese jalutuskäi-gu kaugusel. Kahjuks on muu-seumil meile üks hea ja üks halb uudis. Hea uudis on, et piletiri-ha ei küsita, halb aga see, et re-mondiks on suletud muuseumi esimene korrus, kus paikneb just eelajaloolise ja antiikse Menorca väljapanek. Nii saamegi ammen-dava ülevaate Briti ja Hispaania valitsemisajast, aga mitte saare kõige müstilisemast perioodist, talaioodi kultuurist.

Talaioodid on pronksiaegsed suurtest kividest ehitised, mis ehitati kuivalt, s.t ilma tsemen-ti või mörti kasutamata, kive liht-salt üksteise otsa sobitades. Ehi-tised on ümmarguse kujuga, mee-nutavad suuri mutimullakui-

laid ning tõenäoliselt olid need kas eluasemed, rituaalsed ehi-tised või kaitserajatised või täitsid mitut funktsiooni korraga. Need rajas 1000–2000 aastat tagasi rahvas, kellest rohkemat eriti mida-gi ei teatagi. Nimegi on rajatiste-le pannud katalaanid, kelle kee-les tähendab *talaiot* vahitorni. See vähene, mis talaioodi kultuuri kohta teada on, jääb meil tolle re-mondi tõttu avastamata ning ta-suta muuseumikülastus ei kom-penseeri seda kaotust eriti.

Niisiis otsustame külastada lä-himat, Trepucó talaiooti, mis on ühtlasi üks suuremaid ja paremi-ni säilinud talaioote kultuuri kes-ksest perioodist. Trepucó asub Maó muuseumist vaid kahe kilomeetri kaugusel, kuid minna tuleb üles-mäge, mööda kitsast ja kõnnitee-deta teed, kus autod alatasa vura-vad, 33kraadise kuuma käes ja il-ma võimaluseta varju hoiduda – nii et siiski paras katsumus.

Talaioot ise on aga vägev, ehk-ki jääb selgusetuks, kuidas inime-sed sisenesisid, sest ühtki ava ei paista. Talaioodi ümber on poo-le hektari jagu majavundamen-te ja müüre: ilmselt oli siin suu-remat sorti asula. Siin on ka üks *taula* – see on lahmakas risküli-

kukujuline kivi, millele on aseta-tud teine kivi risti peale. Justkui hiiglaste söögilaud ja lauda *tau-la* katalaani keeles tähendabki. Kaugemal asub teinegi talaioot, väiksem kui esimene. Trepucó't lammutasid juba vanad roomla-sed teise Puunia sõja lõpus ja sel-lega jätkasid Hispaania väed 18. sajandi lõpus, kui samal künk al asus suurtükipatarei, mis tulis-tas Maó linnas püha Philipi kind-luses varjuvaid britte. Tegelikult on toonaste sõjameeste ükskõik-sust muististe vastu arvesse võt-tes mõlemad talaioodid ja *tau-la* hämmastavalt hästi säilinud.

Menorcal oma ringreisi ka lõ-petame. Maó sadamast lahkuvat Aidastellat saadab mootorpaati-de ja jettide kavalkaad, kust lae-vale lehvitatakse. Lehvitate vastu. Siinsele rahvale kruisituris-tid veel närvidel ei käi, paistab. Üks liiga innukalt kruisilaeva ki-i-luvees kimanud jett poetab oma kaks noormeest ratsanikkumerre, õnneks õnnelik õnnetus.

Järgmisel hommikul on Mal-lorca sadamas laevalt mahami-nek ja tagasireis Kaunase lennu-jaama kaudu Eestisse, kus õhu-temperatuur õnneks inimlikum.

Lõpp

ARRIVA OÜ

IDEE		MEHENIMI	NÕNDA-MOODI	500.	ARVUTI	"ENSV" TEGELANE	AMETLIKE TEADETE KUULUTAJA	EESTI VABARIIK	IMAGINAAR-ÜHIK	PÄRN	HÄSTI KAUBAKS MINEV
EESTI END. NÄITLEJA (N+ EESN)											
MÄÄRDE-AINE			ASULA						ISLANDI ISO-KOOD		
			VILETS HOONE						... VAIKMAA		
MUJALE								TALU-HOONE			
								OMAEENESE			
EUROOPA KOMISJON			PUURINDE MADALAM OSA								
			MIRAAKEL								
SÖÖR (INGL)					HELEPUNA-NE VEIN					TESLA	
SUISA					AUTOMARK					KIIRJAS, KODARJAS	
LAMBERT		GASTRO-LUTSIMA				SURUTÄHT, -MARK					
						HOMEROSE EEPÓS					
POOLAHV				SANG, VARS					AUDIO-VIDEO-		
				TEATME-TEOS					NUNNU		
SAKSA K EESSÕNA			VAHETULT ENNE				ASESÕNA				SÕNAMÄNG
			... ROMAG-NA				VILJAJEKSU-MASINA SEADE				
→											
JÕGI JÕGEVA-JA TARTU-MAAL					KATMATA PEENRAD						
					2.						
TEHISINTELLEKT				PERELIGE				CABO VER-DE SAAR			
TAGUMIKU PEAL				ERITREA PEALINN				MAA-ALUNE			
H NAABER		ULATUSLIK				VÄIKE PURJELAEV					
		RIIK LÄHIS-IDAS				TIHEDALT SEOTUD					
SEL AJAL					RÜHM					MERI	
					ASESÕNA					HELL-MUUSIKA-	
PINGULE							ARMASTUS				
							PIIRKOND				
UKRAINA ISO-KOOD			ESIMENE MEES PIIBLI JÄRGI						EUROOPIUM		
			ALEVIK						SIDESÕNA		
EESTI POLIITIK					RINGI-AELEMINE						
					VÄÄVEL						
SISSE-KASSEERIJAJA											

Eelmise lehe vastus: hiid-hobusipelgas.

KUHU MINNA

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses:

„Taibu ja mina” 25. septembril kl 15.
„Morten” 25. septembril kl 17.30, 26. septembril kl 15, 27. septembril kl 13.
„Seatapp” 25. septembril kl 19.30, 26. septembril kl 13, 27. septembril kl 15, 28. septembril kl 19.30, 30. septembril kl 17.30.

• TEATER

Haapsalu kultuurikeskuses:

24. septembril kl 19 TeMuFi „Armastus ja arusaam”, piletid 31/28 Piletikeskuses.

• MUUSEUMID

Okase muuseum

R-P 12–18.

Haapsalu linnuse muuseum

K-P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus

K-P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda

K-P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum

K-P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum

R-P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum

T-L 10–16. Muul ajal ettetellimisel tel 5562 3993.

Rõude muuseum

avatud etteteatamisel tel 5683 1203 või roudemuuseum@gmail.com.

Lihula muuseum

T-L 10–17. E-post: lihulamuuseum@laaneranna.ee.

Asuküla galerii

T, K 10–18, N 10–16, R 9–15; kuu 2. ja 4. laupäev 9–15.

• NÄITUSED

Lasteraamatukogus

(Wiedemanni 11): rahvusvaheline illustratsiooninäitus „Maagiline mets”.

Raudtee- ja sidemuuseumis:

näitused Eesti raudtee ning telefoni, raadio ja telerite ajaloost; näitus „Muti metroo”: Euroopa esimene elektriline allmaaraudtee” 30. juunini 2027.

Haapsalu linnagaleriis

(Posti 3): Laura De Jaegeri isikunäitus 4. oktoobrini.

Haapsalu raamatukogus

(Posti 3): **trepigaleriis** septembris Põhjamaade Ministrite Nõukogu näitus „Hääletusseidelid”; **vitriinides** septembris ja oktoobris Margit Maldi keraamika.

Haapsalu kunstikoolis

(Jaani 2): **majagaleriis** „Minu aed” – Maarika Lekarkini maalid ja Sune Teemaa-Reinpõllu tekstiilid; **hoovigaleriis** Anita Arsti „Hüljatud kangaste paraad 2.0” 2. oktoobrini. Galeriid avatud T-R 14–18, L 12–16. Tasuta.

Vormsi talumuuseumis:

vormsiroostlaste lugu ja eluolu 19.–20. sajandil.

Asuküla galeriis:

gru-pinäitus „Vahepealne maa” 30. oktoobrini.

Haapsalu linnus:

püsiekspositsioon ja ajalooline kindlusehitis.

Iloni Imedemaa

Ilon Wiklandi illustratsioonide näitus „Röövlitütar Ronja maailmad”. Näitus „Kogu vaates. Ilon Wiklandi kollektsioon 20 aastat Haapsalus”.

Ants Laikmaa muuseum

Imbi Ploompuu 100. sünni-aastapäevale pühendatud näitus „Liblikate lend”.

Lihula muuseumis

(Lihula mõis, Linnuse tee 1): „Lihulas sündinud loodusteadlane Wilhelm Konstantin Frommhold Petersen” püsiekspositsioon. T-L kell 10–17.

Haapsalu raekojas:

püsinäitus „Kuurortlinna teejuht”.

Okase muuseumis

(Karja 24, Haapsalu):

1. koruse saalis Mare Mikoffi ja Berit Talpsepp-Jaanisoo näitus „Keskustelu – conversation” 25. oktoobrini.

2. korusel püsinäitus

Evald Okase loomingust.

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis www.abikassa.ee.

E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

Kas nägite või kuulsite midagi huvitavat?

Saatke vihje veebis www.le.ee või meiliaadressil info@le.ee.

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.

Toimetus 473 7111, info@le.ee

Kuulutused 473 7111, le@le.ee

Reklaam 473 7111, reklaam@le.ee

Kodulehekülg: www.le.ee

Peatoimetaja

Alvar Õepa

Toimetajad Kaie Ilves, Kaire Reiljan,

Malle-Liisa Raigla, Andra Kirna, Juhan Hepner

Keeletoimetaja Riina Tobias

Küljendaja-kujundaja Tiina Kelviste

Reklaamitoimetaja

Merelle Kallas

Klienditeenindaja Kaire Wilson

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu, tel 473 7111

Trükitud

Printallis

Pangakontod

Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031, SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Kojukandeprobleemid:

tel 661 6616, info@omniva.ee.

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee.

OST

Ostan vanu raamatuid, maale, graafikat, postkaarte, nõusid, münte jne. Tel 5829 9810.

PUIT

Kuivad küttepuud ja brikkett. Hinnad soodsad, kojuvedu. Info tel 528 8224.

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, transport 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3meetrist küttepuud: must lepp, hall lepp, kask koos kohale toomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuud. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

TÖÖPAKKUMINE

Morobell OÜ otsib oma meeskonda CE-kategooria veoautojuhti. Veod peamiselt Eestis, vajadusel Lähti ja Soome. Kandidateerimise soov koos CVga palun saata kontakt@morobell.ee.

Kastani Pagar pakub tööd leiva-saia pagarile. Töö graafiku alusel kl 5.30–15.00. Täpsem info: tootmine@aardemaa.ee, 510 9208.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Teie kuulutuste info võiks olla siin!

Saatke info aadressile **le@le.ee**.

SUDOKU

5			3		9			8
1			8		6			3
		7				4		
8				6				7
	6						5	
4				2				6
		5				3		
9			2		7			5
6			4		8			2

KAKURO

	13	5		17	8		31	7
10				11			14	
			34					
20							6	
							30	
	11	18	35					
7								4
					19			
20								
				11	20	8		
	35							
14								
							17	10
15				18				
8				8			16	

Läänemaa vähiühing

on pakkunud oma liikmeile ja nende peredele tuge juba üle 20 aasta.

Oleme tänulikud abi ja toetuse eest.

Läänemaa vähiühing, SEB
EE621010220047448013.

Suurepärane kingiidee – Lääne Elu tellimusega kinkekaart!

Saadaval 1 kuu, 3 kuu, 6 kuu, 12 kuu kinkekaardid.

Andke soovist teada meili teel **le@le.ee** või vormistage ost toimetuses: Posti 30, Haapsalu.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine 515 9572 / 5560 2367
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094
Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus.weebly.com/

MARKO KAUNIS

4.1.1981–22.9.2026

Leiname varalahkunud sugulast ja avaldame sügavat kaastunnet lähedastele.

Panga suguvõsa

Südamlik kaastunne Reelikale ja Aarele kalli väimehe

MARKO KAUNI

lahkumise puhul.

Tädi Lea ja Käddi pere

Kurvaks jäi kodu, tühjaks jäi tuba, lein raske südames...

Siiras kaastunne Helysele abikaasa, Liisale ja Oskarile kalli isa

MARKO KAUNI

kaotuse puhul.

Liivi ja Janne peredega

Avaldame sügavat kaastunnet Neeme Suurele perega kalli

äia

kaotuse puhul.

Lääne-Nigula vallavalitsus Lääne-Nigula vallavolikogu

BÜROO AVATUD E–R 10–15 KALMISTU TN 3A, HAAPSALU

TEL 58 503 340 (kontor), 5846 1111

www.hingeviil.ee

info@hingeviil.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakumine ja info: hingeviil@gmail.com / 58 503 340

Ei enam kõndimas Sind teel, Su hää! me kõrvus kõlab veel. Ei enam naeratust Su suul, vaid vaikes leinas nutab tuul.

Südamlik kaastunne Helysele abikaasa, Liisale ja Oskarile issi, armsa

MARKO KAUNI

kaotuse puhul.

Reelika, Aare, Joonas, Sander, Mirabelja, Sirli ja Künter

On ääretult valus, aeg seda ei muuda. Ja kuidas ka paluks, Sa tulla ei suuda.

Südamlik kaastunne Tiiale ja Elmarile poja, Maritile ja Katriinile venna ja Miale onu, kalli

MARKO KAUNI

kaotuse puhul.

Liivi ja Janne peredega

Kallis Naima! Jagame Sinu leina ja avaldame südamlikku kaastunnet kalli abikaasa

VELLO KALLASMAA

lahkumise puhul.

Vend Eedi abikaasa Anitaga

Mälestame kallist kolleegi

HELI AARSALU.

Südamlik kaastunne tütardele Üllele ja Hannele.

Olli Toomik ja Heli Talving

Valus vaikus kodutares, südames on kurbus, lein.

Südamlik kaastunne Tiiale ja Elmarile poja, Maritile ja Katriinile venna ja Miale onu, kalli

MARKO KAUNI

kaotuse puhul.

Reelika, Aare, Joonas, Sander, Mirabelja, Sirli ja Künter

Iga lahkumine on raske, iga teeselaatmine kurb.

Siiras kaastunne Helysele, Liisale, Oskarile kalli abikaasa ja isa

MARKO KAUNI

kaotuse puhul.

Talvi, Arvo, Aaro, Arbo

Vaikselt jäi su samm ja hää, mälestus jääb meiega...

Avaldan kaastunnet Naimale armsa abikaasa kaotuse puhul. Puhka rahu,

VELLO KALLASMAA.

Mariliis

Mälestame lapsepõlve mängukaaslast ja naabritüdrukut

IMBI KOLGAT.

Meie kaastunne omastele.

Jaak ja Merike peredega

Mälestame head perekonnasõpra

VELLO KALLASMAAD.

Südamlik kaastunne omastele.

Perekond Talving

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

TALLINNA KREMATOORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI ÖÖPÄEVARINGNE TRANSPORT KAKS KABELIT

www.krematoorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

MALLE-LIISA RAIGLA

Taebla sai teise kiiruskaamera

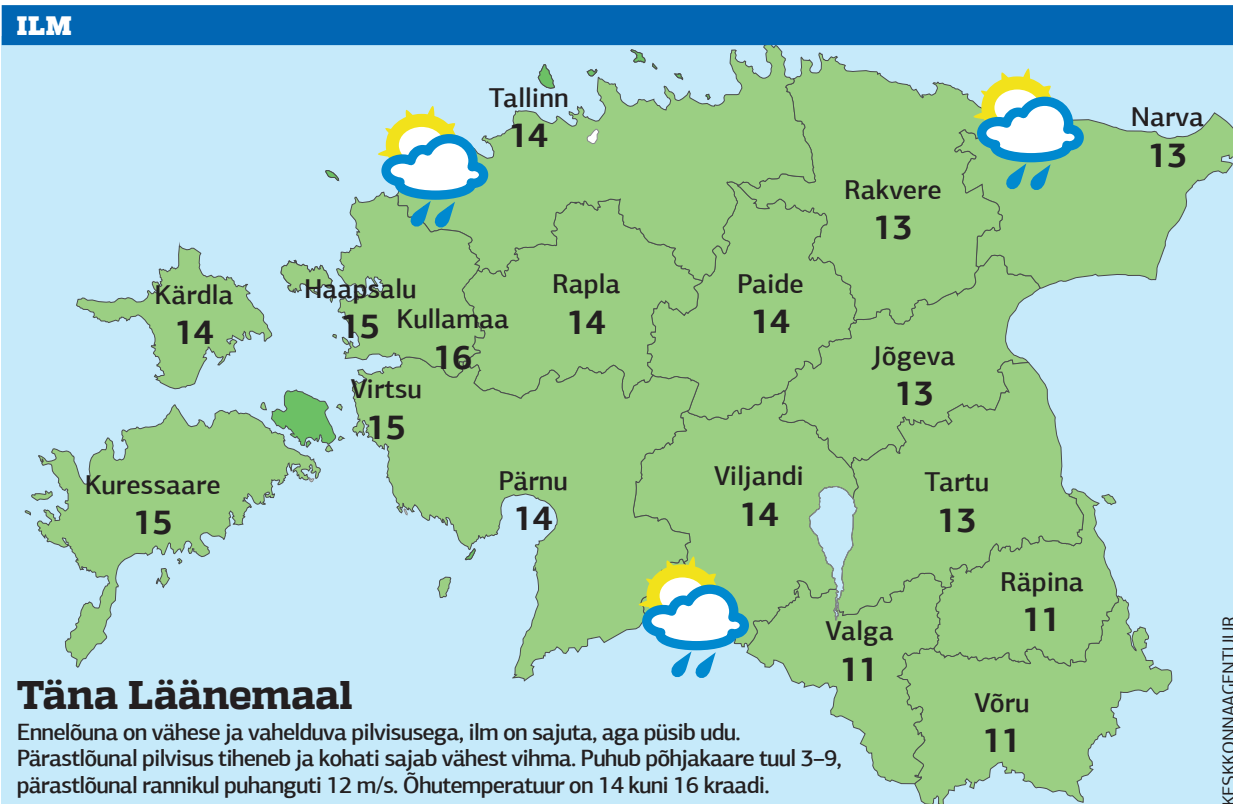
Sel nädalal paigaldas transpordiamet Taeblasse teise kiiruskaamera. Kui seni mõõdeti sõidukite kiirust Haapsalu poolt tulles, siis nüüd jälgib teine kaamera Tallinna poolt Taeblasse sisenejaid.

„Kiiruskaamerakabiin on paigaldatud sinna, et muuta teeületus jalakäijatele ohutumaks ning tagada 50 km/h piirkiirusest kinnipidamine,” ütles transpordiameti seireseadmete ekspert Arno-Marko Miller.

Lääne-Nigula vallavanem Janno Randmaa tõi välja, et juba töötav kiiruskaamera fikseerib maakonna kiiruskaamerateest enim rikkumisi. Politsei andmeil on tänava esimese seitsme kuuga Taebla kiiruskaamera tuvastanud 2336 piirkiiruse ületajat, kellele määrati trahve kokku üle 137 000 euro.

Praegu ei ole teada, millal teine Taebla kiiruskaamera tööle hakkab. Miller selgitas, et esmalt vajab kaamera püsivoolühendust ja tuleb teha vajalikud seadistustööd.

MALLE-LIISA RAIGLA

KESKKONNAAGENTUUR

Reede	öö päev	Laupäev	9°...16°	Pühapäev	11°...17°	Esmaspäev	9°...17°
loode-, põhjatuul 3–12(18) m/s		muutlik tuul 1–8 m/s		edela-, läänetuul 1–8 (11) m/s		muutlik tuul 1–6 m/s	

VAATA KA
WWW.LE.EE

1. OKTOOBRI KELL 12.00
HAAPSALU KULTUURIKESKUSES

TASUTA

RAHVUSVAHELISE
EAKATE PÄEVA TÄHISTAMINE

ESINEVAD KODUKANDI LAULJAD
TANTSUKS MÄNGIB HANILA KAPELL

TOETAVAD:
LÄÄNEMAA PENSIONÄRIDE ÜHENDUS

KASTANI
METSA

Hele viinamari	kg	2,50
Majonees Heinz, 460g	4,33/kg	1,99 Tavahind 3,99
Seahakkliha Rakvere, 400g	5,73/kg	2,29 Tavahind 2,99
Pereviiner Rakvere, 500g	3,58/kg	1,79 Tavahind 2,50
Võileivavorst Wõro, 800g	1,99/kg	1,59 Tavahind 2,50
Kodupihvid Maks & Mooris, 400g	3,73/kg	1,49 Tavahind 2,29

Kastani Ostukeskus - Kuuse 28 / Metsa pood - Metsa 28

Balti Puurkaev

- Puurkaevude pesu
- Maasoojuspuuraukude puurimine
- Puurkaevude puurimine
- Soojuspumpade paigaldus
- Pumpade paigaldus
- Rauaeraldusfiltrite paigaldus
- Septikute ja veetrasside paigaldus

Tel: 521 7415, 504 2999
www.baltipuurkaev.ee

Nautige sügist Lääne Eluga!

Tellimiseks võtke ühendust le@le.ee, helistage 473 7111 või tulge toimetusse aadressil Posti 30, Haapsalu.

Eesti Kontsert

Prantsuse jazz

Pierre-François Blanchard klaver, helilooming
Thomas Savy klarnet, bassklarnet
Adèle Viret tšello

R 2. OKTOOBER 19.00
Haapsalu kultuurikeskuse rõdusaal

eestikontsert.ee